

polonistyczno-germanistyczne wspólne studia nauczycielskie

studia stacjonarne I stopnia

ZAGADNIENIA LITERATUROZNAWCZE (GERMANISTYCZNE)

1. Najważniejsze formy literatury średniowiecznej: wybitni autorzy i utwory literackie [Hauptformen der mittelalterlichen Literatur: bedeutende Autoren und literarische Werke]
2. Nurty literackie XVI i XVII wieku i ich najważniejsi przedstawiciele [Literarische Formen und Strömungen des 16. und 17. Jahrhunderts und ihre wichtigsten Vertreter]
3. Literatura okresu oświecenia – znaczenie twórczości Gottholda Ephraima Lessinga [Literatur der Aufklärung, die Bedeutung des Schaffens von Gotthold Ephraim Lessing]
4. Twórczość Johanna Wolfganga Goethego i Friedricha Schillera [Das Schaffen von Johann Wolfgang Goethe und Friedrich Schiller]
5. Literatura niemieckiego romantyzmu: periodyzacja, program, gatunki literackie, najważniejsi przedstawiciele [Literatur der deutschen Romantik: Periodisierung, Programm, literarische Gattungen, Hauptvertreter]
6. Literatura okresu realizmu poetyckiego oraz niemieckiego naturalizmu: program literacki, gatunki i przedstawiciele [Literatur des Realismus und des deutschen Naturalismus: Literaturprogramm, Gattungen und Vertreter]
7. Literatura niemieckiego modernizmu: prądy literackie, przedstawiciele i ich twórczość [Deutsche Literatur der Moderne: literarische Strömungen, Vertreter und ihre Werke]
8. Najważniejsi prozaicy literatury niemieckojęzycznej pierwszej połowy XX wieku i ich twórczość [Die bedeutendsten Prosaschriftsteller der deutschsprachigen Literatur der ersten Hälfte des 20. Jahrhunderts und ihre Werke]
9. Rozwój teatru XX wieku: teatr ekspresjonistyczny i teatr epicki Bertolta Brechta [Die Entwicklung des Theaters im 20. Jahrhundert: das expressionistische Stationendrama und das epische Theater von Bertolt Brecht]
10. Literatura niemiecka w okresie III Rzeszy: literatura na wygnaniu, 'emigracja wewnętrzna', literatura narodowego socjalizmu [Deutsche Literatur im Dritten Reich: Literatur im Exil, 'innere Emigration', nationalsozialistische Literatur]

ZAGADNIENIA LITERATUROZNAWCZE (POLONISTYCZNE)

1. Teoria literatury: główne nurty i kierunki.
2. Metodologia badań literackich i analiza tekstu: metody oraz narzędzia; analiza dzieła literackiego z perspektywy głównych nurtów teoretycznoliterackich i metodologicznych (hermeneutyka, strukturalizm, formalizm, psychoanaliza, narratologia, dekonstrukcja, nowy historyzm, feminizm, postkolonializm, ekokrytyka, gender i *queer studies*).
3. Intertekstualność.

4. Instancje nadawcze i odbiorcze w komunikacji literackiej.
5. Stylistyka, pojęcie stylu, strategie stylistyczne na różnych poziomach organizacji tekstu.
6. Wersologia, wersyfikacja polska i jej źródła, kategorie opisu wiersza.
7. Genologia, podstawowe pojęcia z zakresu genologii, rodzaje i gatunki literackie (w literaturach dawnych i współcześnie).
8. Literatura na ziemiach polskich X-XVIII w. (periodyzacja epok – chronologia i podział na okresy, najważniejsze cechy literatury poszczególnych okresów, gatunki, tematy, toposy, autorzy, główne dzieła).
9. Literatura romantyzmu w Polsce – twórczość emigracyjna i krajowa.
10. Pozytywizm w literaturze polskiej – idee, nurty, przedstawiciele, teksty.
11. Literatura i kultura Młodej Polski.
12. Grupy poetyckie w dwudziestoleciu międzywojennym.
13. Główne linie rozwojowe prozy polskiej XX wieku (1918–1939, 1945–1989).
14. Literatura polska przełomu XX i XXI wieku oraz poezja i proza najnowsza – główne nurty, autorzy, utwory.
15. Pojęcia – definicje i przykłady: topos i topika, *loci communes*, *ars dictandi*, parenetyka, symbol, alegoria, mit, humanizm, reformacja, kontrreformacja, retoryka, figury, tropy, flaneryzm, regionalizm, pamięć kulturowa, postpamięć.

ZAGADNIENIA JĘZYKOZNAWCZE (GERMANISTYCZNE)

1. Dyscypliny językoznawstwa systemowego: fonetyka i fonologia, morfologia, słowotwórstwo, składnia [Die Systemlinguistik und ihre Teildisziplinen: Phonetik und Phonologie, Morphologie, Wortbildung]
2. Przedmiot badań i najważniejsze pojęcia semiotyki, semantyki i pragmatyki, m.in. znak językowy, znaczenie, język jako działanie [Forschungsgegenstand und die wichtigsten Begriffe der Semiotik, Semantik und Pragmatik, u.a. das sprachliche Zeichen, Bedeutung, Sprache als Handeln]
3. Modele komunikacji językowej; funkcja języka, [Kommunikationsmodelle, Merkmale und Funktionen der Sprache]
4. Interdyscyplinarne podejścia w językoznawstwie, m.in. biolingwistyka, socjolingwistyka, psycholingwistyka, neurolingwistyka, lingwistyka komputerowa i in. [Interdisziplinäre Ansätze in der Sprachwissenschaft, u.a. Biolinguistik, Soziolinguistik, Psycholinguistik, Neurolinguistik, Computerlinguistik o. ä.]
5. Językoznawstwo historyczne i dialektologia [Historische Sprachwissenschaft und Dialektologie]
6. Wybrane zagadnienia z historii językoznawstwa (teorie powstania języka, czas Reformacji, Młodogramatycy, strukturalizm, generatywizm) [Ausgewählte Fragen aus der Geschichte der Sprachwissenschaft (Theorien zur Entstehung der Sprache, die Reformationszeit, die Junggrammatiker, der Strukturalismus, die generative Transformationsgrammatik)]
7. Wybrane zagadnienia dotyczące leksykologii. Słowo a leksem, relacje semantyczne między leksemami – hiperonimia, hiponimia, synonimia, antonimia, homonimia i polisemia; [Ausgewählte Fragen der Lexikologie. Wort vs. Lexem; semantische Relationen zwischen Lexemen – Hyponymie, Hyponymie, Synonymie, Antonymie, Homonymie und Polysemie]

8. Wybrane zagadnienia z zakresu leksykografii. Słowniki jedno- i dwujęzyczne; klasyfikacje, struktury i funkcje słowników [Ausgewählte Fragen der Lexikografie. Einsprachige und zweisprachige Wörterbücher. Klassifikationen, Strukturen und Funktionen von Wörterbüchern]
9. Wybrane zagadnienia dotyczące akwizycji języka: akwizycja języka pierwszego, drugiego i obcego, dwujęzyczność, [Ausgewählte Fragen zum Erwerb der ersten und zweiten Sprache sowie einer Fremdsprache, Bilingualismus]
10. Wybrane zagadnienia dotyczące lingwistyki kontrastywnej, miejsce badań kontrastywnych w lingwistyce, wybrane zagadnienia kontrastywne na płaszczyźnie leksykalnej i gramatycznej [Ausgewählte Fragen der kontrastiven Linguistik, wichtige Etappen der kontrastiven Untersuchungen, ausgewählte Themen der kontrastiven Linguistik in Bezug auf Lexikologie und Grammatik]

ZAGADNIENIA JĘZYKOZNAWCZE (POLONISTYCZNE)

1. Miejsce języka polskiego w rodzinie języków słowiańskich (pochodzenie języka polskiego). Periodyzacja dziejów języka polskiego.
2. Dawne procesy fonetyczne w języku polskim – system samogłoskowy i spółgłoskowy (zanik i wokalizacja jerów, przegłos lechicki i polski, palatalizacje spółgłosek tylnojęzykowych, pochodzenie rz, powstanie ł i l, rozwój samogłosek nosowych, samogłoski długie i krótkie/pochylone i jasne).
3. Kształtowanie się kategorii fleksyjnych imiennych części mowy w historii języka polskiego. System koniugacyjny polszczyzny - charakterystyka zmian w zakresie podziału koniugacyjnego i czasu teraźniejszego.
4. Powstanie polskiego języka literackiego i jego podłoże dialektalne.
5. Kultura materialna i duchowa narodu i jej odbicie w leksykalnych zasobach polszczyzny. Wpływy języków obcych na polszczyznę (chronologia i zakres).
6. Style funkcjonalne w historii języka polskiego. Zabytki poświadczające ich rozwój i istnienie. Charakterystyka stylów funkcjonalnych współczesnej polszczyzny. Główne cechy języka artystycznego w poszczególnych epokach.
7. Podstawowe działy współczesnej gramatyki i odpowiadające im elementy języka: fonetyka a fonologia (głoska a fonem), morfologia jako gramatyka morfemów i wyrazów (fleksja i słowotwórstwo), składnia jako nauka o wypowiedzeniach.
8. Podstawy artykulacyjnej klasyfikacji samogłosek i spółgłosek polskich. Klasyfikacja morfemów: funkcjonalna (morfemy leksykalne, gramatyczne i słowotwórcze) i dystrybucyjna (morfemy swobodne i związane: rdzenne i afiksalne).
9. Fleksja imienna. Podstawowe kategorie gramatyczne rzeczowników, przymiotników i liczebników (głównych i zbiorowych). Gramatyczna i funkcjonalna klasyfikacja zaimków. Kategorie gramatyczne czasownika. Odmiana czasowników właściwych i niewłaściwych. Formy nieosobowe czasownika: bezokolicznik, imiesłowy, bezosobnik.
10. Podstawowe pojęcia słowotwórstwa: wyraz podstawowy (podstawa słowotwórcza) i wyraz pochodny (derywat), temat słowotwórczy i formant (wykładnik derywacji), parafraza słowotwórcza, kategoria słowotwórcza. Derywacja rzeczowników, przymiotników, przysłówków, czasowników. Analiza przykładowych derywatów.
11. Składnia. Struktura zdania pojedynczego: orzeczenie, podmiot, dopełnienie, okolicznik, przydawka; związki zgody, rzędu i przynależności, specyfika związku głównego; wykres zdania

pojedynczego. Struktura zdania złożonego: klasyfikacja zdań składowych współrzędnych i podrzędnych, wykres zdania wielokrotnie złożonego.

12. Komunikacja językowa jako jeden z rodzajów komunikacji. Warunki współtworzące zdarzenie komunikacyjne. Język jako klasyfikator doświadczeń społecznych. Język a kultura. System, norma, uzus (norma wzorcowa i norma użytkowa. Kryteria poprawności językowej. Innowacja i błąd). Moda językowa na tle współczesnych zmian kulturowych.
13. Tendencje rozwojowe współczesnej polszczyzny a rozwój technik komunikacji masowej. Język potoczny jako centrum systemu stylowego polszczyzny. Amerykanizacja zachowań komunikacyjnych i dominacja języka angielskiego
14. Komunikacja w mediach. Nowe media - podstawowe definicje i koncepcje. Komunikowanie w Internecie. Język w sieci - nowe formy komunikowania. Konwergencja jako główny wyznacznik współczesnej komunikacji medialnej. Oddziaływanie nowych mediów na język ogólny. Komunikacja za pośrednictwem sieci społecznościowych. Komunikacja językowa w reklamie. Perswazja, propaganda, manipulacja w środkach masowej komunikacji.
15. Teoria aktów i genrów mowy. Uczestnicy aktu mowy, parametry czasowe i przestrzenne użycia języka, wiedza o świecie. Pragmatyczne podstawy interpretacji wypowiedzi. Teoria reguł konwersacji, implikatur i grzeczności komunikacyjnej. Konwencje i normy zachowań komunikacyjnych. Etyczny aspekt wypowiedzi. Elementy semantyki kognitywnej - metafora jako mechanizm poznawczy. Pojęcie językowego obrazu świata.